

4273 sayılı Kanunun
gerektirilmesi

S. Sayısı : 189

Ordu subaylar heyetine ait 863 sayılı kanunu tadil eden 4002 sayılı kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun lâiyhası ve Millî Müdafaa encümeni mazbatası (1/835)

T. C.

Başvekâlet

27 . V . 1942

Kararlar Dairesi Müdürlüğü

Sayı: 6/2039

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

Ordu subaylar heyetinin terfiine ait 863 sayılı kanunu tadil eden 4002 numaralı kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında Millî Müdafaa vekilligince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 16 . V . 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâiyhası esbabı mucibiyle birlikte sunulmuştur.

Başvekil

Dr. R. Saydam

Esbabı mucibe

Havacılığın çok yorucu ve yıpratıcı bir meslek olduğu ve bunun da sıhhat üzerine müessir bulunduğunu inkâr kabul etmez bir hakikattir. Bunun içindir ki, havadan bilfiil uçucu bulunan subaylardan bazılarının sıhhi durumları yalnız uçuculukta istihdamlarına mâni olmakta ve bundan dolayı, bunları uçuculuktan ayırmak ve geri hizmetlere almak icabetmektedir.

Havanın geri hizmetleri, şimdiye kadar ya kara ordusunun zararına olarak karadan alınan veya hüt yine hava ordusunun esasen noksan olan uçucu subaylarından geriye alınmak suretiyle idare edilmektedir. Halbuki sıhhi durumlarından dolayı uçucu kadrosundan çıkarılan, meslekte uzun seneler çalışmış bir çok tecrübeler görmüş, havacılığın teşekküllerinin bir çok kısımlarında vazife almış teşkilâtını, talim ve terbiyesini ve malzemesini tanımış ve bilmiş ve nihayet yine uçuculuğun yıpratıcı tesirâtı ile sıhhatini kısmen bozmuş olan bu subaylardan âzami istifade edilmesi mümkündür. Bu suretle bu durumda olanlar himaye edilmiş ve havacılar arasında husulü muhtemel sui tesirler de önlenmiş olur. Havacılığın zamanımızdaki ehemmiyeti bu sınıfın daima içinde yetişmiş elemanlarla idaresi ve faal birlikler kadar geri ve ikmal işlerinin de büyük bir ehemmiyetle ve tecrübeli şahıslarla tedvirini zaruri kılmaktadır ve her halde bu suretle meslekte yetişmiş bir subayla hiç meslekî bilgisi olmayan bir kara subayının göreceği vazifelerle elde edilecek randıman arasındaki fark mukayese edilmeyecek kadar büyüktür.

Bunun için havanın geri hizmetlerinde vücutlarından istifade edilecek bu gibi durumdaki subayların istikbalini ve emsalleri arasındaki vaziyetlerini tesbit ve temin etmek zarureti vardır. Aksi takdirde hem bunlar henüz daha vücutlarından istifade edilecek bir zamanda meslekten uzaklaştırılmış olacaklar ve hem de istikballerinin önüne set çekilmiş ve mağdur bırakılmış bulunacaklardır. Bu gibi bir haksızlığa mâruz bırakılmaları da muvafıkı muadelet olamaz.

Binaenaleyh bütün bunları önlemek ve inkişaf devresinde bulunan havacılığımızın da istifadesini gözönünde bulundurmaktan bakımdan harta ve sanayii harbiye subayları misillî Terfi kanununun 11 nci maddesine bir fıkra ilâvesine lüzum ve zaruret hâsıl olmuştur.

Millî Müdafaa encümeni mazbatası

T. B. M. M.

M. M. Encümeni

Esas No. 1/835

Karar No. 34

4. VI. 1942

Yüksek Reisliğe

Ordu subaylar heyetinin terfiine ait 863 sayılı kanunu tadil eden 4002 numaralı kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesi hakkında Millî Müdafaa vekilliğince hazırlanan ve İcra Vekilleri Heyetince 16. V. 1942 tarihinde Yüksek Meclise arzı kararlaştırılan kanun lâyihasının esbabı mucibesiyile birlikte sunulduğuna dair olup Encümenimize havale buyurulan Başvekâletin 27. V. 1942 tarih ve 6/2039 sayılı tezeresi ve bağlı esbabı mucibe mazbatası Millî Müdafaa vekilliğinin salâhiyetli memurları huzurunda okundu ve icabı görüldü.

Fiilen uçuca olduğu halde sıhhi durumları veya yıpranmadan veya sicil bakımından uçuculuktan ayrılmaya mecbur kalan hava subaylarının hava kadrosu dahilindeki yer hizmetlerinde kullanılmalarını istihdaf eden kanun lâyihasının esas itibariyle kabulü Encümenimizce muvafık görülerek yapılan müzakere neticesinde; Hava teşkilâtının geri hizmetlerinin kara ordusundan alınacak subaylarla idaresi yerine havacılık mesleğinde uzun seneler çalışmış ve bir çok tecrübeler görmüş ve havacılık teşekküllerinin bir çok kısımlarında vazife almış, havacılığın teşkilâtını, tâlim ve terbiyesini ve malzemesini tanımış ve öğrenmiş olan ve ancak muhtelif sebeplerle durumları uçuculuğa müsait bulunmayan bu zevat eliyle idaresi şüphesiz tercihe şayan görülmüştür.

Senelerle devam eden hava hizmetleri sebe-

biyle yıpranan bu subayların havanın geri hizmetlerinde istihdamı havacılığımızın ilerlemesi ve inkişafı bakımından faideli olduğu gibi havacılığın yıpratıcı mesaisi yüzünden sıhhatleri bozulmuş olan bu zevatın kara ordusundaki emsali nâsıpları gibi terfilerinin temini bunların mağduriyetlerine de mahal bırakmıyacağından bu maksatları temin için Hükümetçe kaleme alınmış olan lâyiha bazı ibare tashihleri yapılarak kabul edilmiş olmakla Umumî Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

M. M. En. Rs.

Diyarbakır

Gl. K. Seviğtekin

Ağrı

Gl. K. Doğan

Çankırı

Dr. A. Arkan

Erzurum

A. Akyürek

Gümüşane

Y. Ziya Zarbun

İstanbul

Ş. Âli Ögel

Kayseri

S. Turgay

Manisa

K. N. Duru

Seyhan

Sinan Tekelioğlu

Bu M. M. ve Kâtip

Konya

Vehbi Bilgin

Bursa

Gl. N. Tınaz

Çorum

E. Sabri Akgöl

Gümüşane

Ş. Erdoğan

İçel

R. Koraltan

Kayseri

N. Toker

Malatya

Gl. O. Koptagel

Muğla

S. Güney

Urfa

Gl. Ahmed Yazgan

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

Ordu subaylar heyetinin terfiine ait 863 sayılı kanunu tadil eden 4002 numaralı kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Ordu subaylar heyetinin terfiine ait 863 sayılı kanunu tadil eden 4002 numaralı kanunun birinci maddesi sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Bilfil uçucu olup sıhhi durumları sebebiyle veya yıpranarak uçuculuk enerjisini kaybeden ve uçucu kıta komutanlığında inkişaf edemeyeceği sicillen anlaşılan hava subaylarıyla mevcut hava makine subayları hava kadrosu dahilindeki yer hizmetlerinde mafevklerinden alacakları siciller üzerine ve kara ordusu emsali nasıpları geçmemek şartıyla terfi ederler.

MADDE 2. — Bu kanun neşri tarihinden muteberdir.

MADDE 3. — Bu kanunun hükümlerini icraya Millî Müdafaa vekili memurdur.

16 . V . 1942

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
<i>Dr. R. Saydam</i>	<i>H. Menemencioglu</i>	<i>A. R. Artunkal</i>
Da. V.	Ha. V.	Ma. V.
<i>Dr. A. F. Tuzer</i>	<i>Ş. Saracoğlu</i>	<i>F. Ağralı</i>
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
	<i>A. F. Cebesoy</i>	<i>Sırrı Day</i>
S. İ. M. V.	G. İ. V.	Zr. V.
<i>Dr. H. Alataş</i>	<i>R. Karadeniz</i>	<i>Muhlis Erkmen</i>
Mü. V.		Ti. V.
<i>F. Engin</i>		<i>M. Ökmen</i>

MİLLÎ MÜDAFAA ENCÜMENİNİN DEĞİŞTİRİŞİ

Ordu subaylar heyetinin terfiine ait 863 sayılı kanunu tadil eden 4002 numaralı kanunun birinci maddesine bir fıkra eklenmesine dair kanun lâyihası

MADDE 1. — Ordu subaylar heyetinin terfiine ait 863 sayılı kanunu tadil eden 4002 numaralı kanunun birinci maddesi sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir :

Bilfil uçucu olup sıhhi durumları sebebiyle le veya yıpranarak uçuculuk kudretini kaybeden veya uçucu kıta komutanlığında inkişaf edemeyeceği sicillen anlaşılan hava subaylarıyla mevcut hava makine subayları hava kadrosu dahilindeki yer hizmetlerinde mafevklerinden aldıkları veya alacakları siciller üzerine ve kara ordusu emsali nasıpları geçmemek şartıyla terfi ederler.

MADDE 2. — Hükümetin 2 nci maddesi aynen.

MADDE 3. — Hükümetin 3 ncü maddesi aynen